

1. Paasinarsereernikuuvoq Alcoa piumasaqarsimasoq nunat assigiinngitsut akornanni sulisartunik atuinissamik akinut nunat assigiinngitsut akornanni unammillersinnaasunut (appasittunut) Maniitsup eqqaani aluminiumik aatsitsivissamik aallartisarnep nalaani. Alcoa sunik alianik piumasaqarsimava piumasaqaatit projektii piviusunngortikkumallugu?

2. Qaqagu Naalakkersuisut naatsorsuutigivaat inatsisartut najoqqutassat projektimut isummernissatsinnut tunngaviusussat tigussagigut? Naalakkersuisut siusinnerusukkut nalunaarutiginiuuat naatsorsuutigalugu ukiaanerani ataatsimiinnissami isummivinnissaq. Taamaattumik naleqquttuusooq, uagut inatsisartut tunngavissagut piaartumik tingugutsigit, piffissaqariuarnerussagatta qulequtaq qulaajaaffigissallugu.
(Inatsisartuni ilaasortaq Niels Thomsen, Demokraatit)

07. Jun 2011
Sagsnr. SJ-STD-MCHR
Dok. Nr. 647620

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Asasara Niels Thomsen,

Inatsisartut suleriaasianni § 37 najoqqutaralugu Naalakkersuisut apeqquteqarfigaatit aluminiuliorfiliornarluni suliniutip ineriartorneranut tunngasunik. Nuannaarutigaa apeqqutitit akissuteqarfigisinnaagakkit.

Pissutsit ersarissut marluk apeqquteqaateqarfigaatit. Siulleg tassa suliniutip piviusunngortinnissaanut Alcoa sunik piumasaqaateqarsimanersoq. Aappaa tassa Naalakkersuisut qaqugu naatsorsuutigaat Inatsisartunut suliamut nassuiaatinik paasissutissanik, suliniummut isummernissamat tunngaviusussanik, tunniussinissartik.

Apeqqutit akissuteqarfiginnginnerini, pissutsinik apeqqutinut tamanut tunngaviusumik kallaasunik nassuiaassuteqaqaassanga.

Aluminiuliorfiliorsinnaanermut suliaq 2006-imi aallartippoq, taamani Naalakkersuisut nunatsinni erngup nukinganik periarfissatta suliffissuarnut annertuumik innaallagissamik pisariaqartitsisunut atorneqarsinnaaneriniq soqutiginnittunit saaffigineqarmata. Taamani nunatsinni annertuumik erngup nukissiorfiliorsinnaanermut periarfissatsinnik ilisimasavut annikitsuinnaapput, aamma taamatut ipput suliniutit sorliit aallartinneqarsinnaanerisa periarfissaannut ilisimasavut.

Ullumikkut, ukiut tallimat qaangiunneranni, ilisimalerparput ataavartumik nukissiorfissanik pitsaasunik peqarluta, aatsaalli atorneqarunik aningaasarsiornikkut iluaqutigineqarsinnaasunik. Ilisimavarput erngup nukiliorfiliorsinnaaneq aamma aluminiuliorfiliorsinnaaneq teknikkikkut ajornanngitsoq, aamma avatagiisinik misissuigallannerit ilimanarsisippaat suliniutit taakku avatagiisinut illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarsinnaasut. Taamatuttaaq nunanut sanilitsinnut qaninnermut qiviarutta Islandimut Canadamullu, ungasinnerulaartumullu Norgemut, takusinnaavarput taamatut suliffissuarnik ingerlatsineq inuiaqatigiinnut avatagiisinullu akornusersuutaanngitsumik ingerlanneqarsinnaasut, inuiaqatigiinnullu pitsaasumik pingaarutilimmillu sunniuteqartartut.

Nunani allani suliniutit assigisaat qiviarutsigit, nalinginnaasumillu piffissaq suliniutip ineriartortinneranut atorneqartartoq misissorlugu, oqarsinnaavugut ukiut tallimaannaat ingerlaneranni taama annertutigisumik sulitiniutip ineriartortinneqarnerani angusarisimasat annertussutisimikkut immikkuullarilluinnartuusut. Islandip kangiani Alcoap aatsitsiviliornera ukiorpassuunngitsut qaangiuttut pilersinneqartoq 70-ikkunnili aallarnisarneqalerpoq. Kinami aamma kangiani qiterlermi suliniutit annertuumik naalagaaffimmiit tapiiffigineqartartut aamma sukkasuumik aalajagiinissanut periarfissaqarfiusut eqqaassanngikkaanni, suliniummik allamik assersuutissaqanngilagut nunatsinni aluminiuliorfillorsinnaanermut misissuisitsilluni sulinertut sukkatigisumik ingerlanneqartumik.

Suliami misissuinerit nalilersuinerillu assigiinngitsut naammassiortorneqarneri ilutigalugit, ilisimasat nutaat paasinarsisippaat, suliniut piviusunngortinneqarsinnaasoq aamma aningaasaliisumut inuiaqatigiinnullu iluanaaruteqarfiusinnaasoq.

Misissuinerit nalilersuinerillu assigiinngitsut inernerit ilutigalugit paasinarsiaartorsimavoq unammilligassat ataavartut suunersut ersarissisinneqarnerat, taakkulu annertussusiat, suliniut aallarteqqaarmat erseqqisumik nalilersorneqarsinnaasimanngitsut. Assersuutaalluarsinnaavoq tasersuit erngup nukiliorfissanut atorneqartussat eqqaanni itsarnisarsiut misissuineri. Unammilligassaq alla pingaaruteqartoq tassaavoq paasinarsimmat suliniut aatsaat piviusunngortinneqarsinnaasoq nunarsuatsinni suliniutigerusutanut allanut naleqqiullugu unammillersinnaassuseqarnerusinnaappat. Taakkualu toqqaannartumik apeqqutigisavit akinissaannut ingerlateqqippaannga.

Apeqqu 1

Piumasaqaatit allat sorliit Alcoap saqqummiunnikuuai suliniutip piviusunngortinnissaanut?

Piumasaqaatit Alcoap saqqummiussai tunngaviusumik piumasaqaataasartunit aallaaveqarput, tassa suliffeqarfittut aningaasaliiffigisamik naammaginatsumik isertitsiffiusariaqarneranik aamma niuernerimik ingerlatseriaasiatsiminnut naleqquttuunissaanik.

Nunarsuatsinni akissarsiaqartitsisarnikkut unammillersinnaasunik akissarsiaqartitsilluni sulisartunik nunarsuarmioqatitsinnik atuinissamik piumasaqarneq tunngaviusumik piumasaqaatinut attuumassuteqarpoq. Aatsaat aningaasartuutissatigut piumasaqaatitigullu allatigut suliniut unammillersinnaappat, taava suliniutip ineriartorteqqinneqarnissaa siunertamut naleqquttutut isigineqassaaq. Allatulluunniit oqaatigalugu: suliniutip killiffiani sorlermiikkaluaruttaluunniit suliniut manna suliniutinut allanut Alcoa ingerlataanut naleqqiulluni pitsaanerujuaannartariaqarpoq. Alcoa allatulli suliffeqarfissuit allat aningaasartuutikinnerpaamik akilinnik aallartitsiniartut akornanni unammilleqataasuvoq.

Pingaaruteqarpoq eqqaamajuassallugu Alcoa allanik periarfissaqartuaannarmat, aamma nunat allat aningaasaliisussanut kajuminnartuunissartik soqutigisariauannarmassuk – taamaattumillu periarfissiissutimik sinaakkutaat nalimmassartuutarlugit.

Suliniutip piviusunngortinniarnissaanut Alcoa piumasaqaatinik allanik manna tikillugu saqqummiussaqaarnikuunngilaq, tamannali isumaqanngilaq piumasaqaatinik allanik

takkutoqanngitsuissasoq. Pissusissamisuuinnarpoq suliniummut taama angitigisumut aningaasaleeqataasinnaasunik Alcoa pissarsiussappat. Paasinarsippat suliniut iluanaaruteqarfiusumik aningaasaliiffiusinnaasoq, ajornartorsiutaanaviangilaq aningaasaliisartunik namminersortunik aningaasaliinissamut soqutiginnissinnaasunik nassaarnissaq. Namminersortunik Oqartussat aningaasaleeqataanissaannut Alcoa siunnersuuteqarnera peqquteqanngilaq suliniummut aningaasaliisinnaasussanik pisariaqartitsinermik. Alcoalli soqutigisaa tassaanerugunarpog piffissaq ungasinnerusoq isigalugu qulakkeerusummassuk aningaasaliisoq nunalu aningaasaliiffigisaq ataatsimoorlutik suliffiup aningaasarsiornikkut iluatsinnissaanut soqutigisaqatigiinerata ersersinneqarnissaa. Islandimi aatsitsiviit piginneqatigiiffiunngillat, kisiannili aluminiuliorfiit aamma erngup nukiliorfiit pisortanit pigineqartut imminnut pinngitsoorsinnaanatik Islandimi ataqatigiipput.

Pingaarnerpaasoq tassa uagut nunatut sanaartorfigineqartussat piumasaqaatitta ataatsimoorut iluanni suliniutip aningaasarsiornikkut imminut akilersinnaalluni allanut unammillersinnaasup pilersinneqarsinnaanissaa. Taamaattumik suliniummut aningaasartuutissanik tunniussuisinnaanermut Alcoa qummut killissaqartitsivoq, taakku qaangerneqarpata suliniut imminut akilersinnaajunnaassammat. Pingaartumik tassaapput sanaartornermi aningaasartuutissat, akileraartarnermut tunngasut, akuersissutip imarisai aamma piorsaanermi sanaartugassanut aningaasartuutissat.

Tamakkorpiat peqqutigalugit Naalakkersuisut misissueqqissaartitsippat piumasaqaatit unammillersinnaasut suut neqeroortigineqarsinnaanerannut periarfiusinnaasunik, aammattaarli inuiaqatigiinnut naammaginantumik isertitsiffiusinnaasunik. Tamatumalu apeqqutivit aappaata akinissaanut ingerlateqqippaanga.

Apeqqu 2:

Naalakkersuisut qaqugu naatsorsuutigaat Inatsisartunut suliamut nassuiaatinik paasissutissanik, suliniummut isummernissamut tunngaviusussanik, tunniussinissartik?

Suliniutip ingerlariaqqinnissaanut aalajangerneqartussat pingaaruteqartut marluk tassaapput sanaartornerup nalaani sulisoqarnissamut apeqqu aamma suliniummut sinaakkutissat piumasaqaatissat, soorlu siuliani taaneqareersut. Apeqquutit taakkuupput pingaaruteqarnerusut ullumikkut suliniutip ingerlariaqqinnissaanut.

Naalakkersuisut pilersarusiornerminni aalajangersimagaluarpaat apeqqutit taakku Inatsisartut ukiaanera 2011-mi ataatsimiinnissaani suliarineqarnissaat. Misissueqqissaarnerilli isumaqatigiinniarnerrillu taama siusitsigisukku nammassineqarsinnaanngillat naammaginantumik ataatsimoorutumik isummernissamut tunngaviliisinnaassagunik. Naalakkersuisut isumaqatigaat aalajangiinissat pingaaruteqartut ataatsikkut sammeneqarnissaat, ataasiakkaartumik immikkuualuttukkaarnagit. Taamaattumik Naalakkersuisut pissusissamisoorsorineruaat aalajangiinissat tamarmik ataatsimoorutumik upernaakkut ataatsimiinnissami 2012-mi pippata.

Naalakkersuisut isumaqarput suliniutip ingerlariaqqinnissaa aamma suliniummut tunngavissaata aalajangiiffigineqarnissaa pitsaanerpaamik qulakkeerneqarsinnaasoq tunngavissat tamakkiisumik qulaajarneqarsimasut aqutigalugit. Aalajangernerit qajannaannerit taamatut pilersinneqartarmata. Naalakkersuisut isumaqatigaat

Inatsisartut paasissutissat annertuut iserfigeqqissaarnissaannut piffissaqarlutillu periarfissinneqartariaqartut. Taamaattumik tamatta soqutigisaraapput aalajangiinissamut tunngavissaagallartumik (immaqalu ilaannakortumik) ukiaanerani 2011 ataatsimiinnissami saqqummiussisoqannginnissaa, aatsaalli tamanna pissasoq upernaakkut ataatsimiinnermi 2012. Taamanikkornissaanut saqqummiunneqassaaq aalajangiinissamut tunngavissaq tamarmiusoq, ukuninnga imaqartussaq: sanaartorerup nalaani nunani allamiunik sulisorineqarallartussanut tunngasut aamma suliniummut sinaakkutaasumik piumasaqaatit allat.

Tulliullugu ilanngukkusuppara Inatsisartut aluminiuliorfissamut ataatsimiititaliaata suleqatigiurnissaat Naalakkersuisut siunertariuarmassuk.

Inatsisartuni ataatsimiititaliaat marluusut peqatigalugit Canadamut paasisassarsiorluni angalanissaq maanna pilersaaruserpara. Taakkua saniatigut naatsorsuutigaara aluminiuliorfissaq pillugu ataatsimiititaliamik ukiaanerani 2011 ataatsimiinnerup nalaani ataatsimeeqateqarnissara, tasanilu suliniutip killiffia aamma Inatsisartut upernaakkut 2012-mi ataatsimiinnissaannut saqqummiussassani pingaernerutitassat oqaloqatigiissutiginnissaat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Ove Karl Berthelsen